

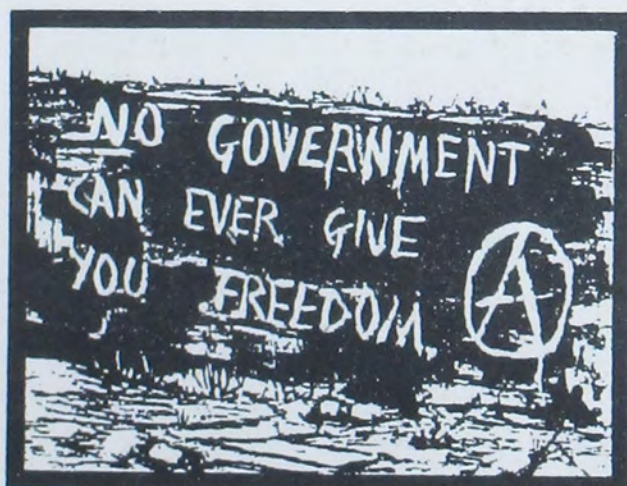
---

**HET**



**LANDELIJK  
ANARCHISTIES  
OVERLEG**

---







# INHOUD

Bert	Anarchisme in de tachtiger jaren	p. 4
Hans	Waar zijn anarchisten voor ?	p. 12
Arie	Het landelijk anarchisties overleg	p. 14
	Anarchistiese adressen	p. 17

— LANDELIJK ANARCHISTIES OVERLEG —  
BAARSHOF 14  
TILBURG



# ANARCHISME IN DE TACHTIGER JAREN

Het anarchisme is een levenshouding en een politieke stroming waar veel onduidelijkheid over bestaat. In deze tekst willen we het een en het ander wat verduidelijken en aangeven waarom deze stroming wat ons betreft nog steeds inspireert en aktueel is. De moeilijkheid is dat veel mensen hun eigen invulling van anarchisme hebben, zodat een definitie geven niet zomaar kan. Wel zijn er twee echt foutieve ideeën over het anarchisme in omloop, nl. het idee dat anarchisme ongeveer gelijk is aan terrorisme en het idee dat anarchisten de maatschappij willen opheffen en daarvoor in de plaats chaos willen. Dit is dus niet zo. Op een andere plek meer over deze misverstanden.

Anarchisme als levensfilosofie kun je omschrijven als proberen als mensen gelijkwaardig met elkaar om te gaan, omdat ieder mens het onvervreemdbaar recht heeft zijn of haar eigen leven te bepalen.

Dat uit zich in de weigering over je heen te laten lopen en omgekeerd het weigeren over anderen heen te lopen.

Daarnaast vinden de meeste anarchisten dat je elkaar moet helpen bij het slopen van de belemmeringen om tot een gelijkwaardig bestaan te komen

(bv. door ook hier in Nederland te vechten tegen de apartheid in Zuid-Afrika).

Het zal duidelijk zijn dat de huidige samenleving niet aan de verwachtingen van het anarchisme voldoet: in de fabriek, op kantoor, op school, in het gezin, aan het loket, in het leger, overal kom je grote ongelijk-



waardigheid tegen. De een trapt naar degenen onder hem (of haar), de ander likt naar boven om een gunst te bekomen (bv. hoger loon). We leven in een hiërarchiese samenleving, dit wil zeggen een samenleving waar sommigen veel meer te zeggen hebben dan anderen.

Het anarchisme als politieke stroming sluit hierop aan. Het is de politieke stroming die de gelijkwaardigheid onder de mensen wil door er voor te zorgen dat er een samenleving komt waar mensen niet mekaar uitbuiten, bekomanderen of rijk zijn door een anders armoede zoals nu. In die samenleving bezitten niet sommigen de produktiemiddelen (de fabrieken, vervoersmiddelen, huizen etc.) maar wordt op allerlei manieren dat gemeenschappelijk beheerd. Maar dat niet alleen, want dan zou je al snel in iets als Rusland terecht kunnen komen, waar de fabrieken en het land zg. ook gemeenschappelijk bezit zijn, maar in werkelijkheid partijbonzen het voor het zeggen hebben, en de rest haar of zijn mond moet houden. Nee, in de samenleving zoals het anarchisme die wil gaan dingen op basis van vrijwilligheid, zonder dwang. Dit moet dan garanderen dat niet de een over de ander heerst.

De grote vraag is nu natuurlijk: is dat allemaal niet veel te hoog gegrepen? Is de mens niet veel te slecht voor gelijkwaardig samenleven zonder dwang? In het vervolg van deze tekst willen we kwijt waarom wij denken dat het juist heel zinnig is om te streven naar een vrije socialistiese samenleving, oftewel een anarchistiese samenleving. We doen dat in de vorm van vier opstapjes. Onderwijl wordt ook nog duidelijker wat anarchisme nou eigenlijk is, want daar was het stuk hierboven natuurlijk veel te kort voor.



## 1. "Het anarchisme is naïef"

Integendeel, het anarchisme heeft juist beter nagedacht dan wie ook over hoe de samenleving en de mens zelf een stukje beter kunnen worden. Om een voorbeeld te noemen: er was al geschreven dat anarchisten gelijkwaardigheid willen, dat niemand heerst over een ander. Welnu: anarchisten hebben ook een structuur uitgedacht om te garanderen dat dat zo blijft. Het anarchisme staat een manier van maatschappelijke organisatie voor die te kenmerkt valt door: 1 de basisgroepen op je werk of waar dan ook, die zeggenschap hebben over hoe ze willen werken, zijn niet te groot, zodat iedereen elkaar kent en elkaar op rechten en plichten kan aanspreken. 2 Iedereen heeft het recht zich uit een groep mensen terug te trekken als je er de zin niet meer van inziet of je het niet meer bevalt (dit betekent dat je bv. niet op een fabriek of school hoeft te blijven als je het niet meer ziet zitten). 3 Mensen die door een groep naar een groter verband worden gestuurd (bv. van een landbouwbedrijf naar een overleg van landbouwcoöperaties) hebben altijd "last en ruggespraak", dat wil zeggen dat ze altijd verplicht zijn verslag uit te brengen, hun standpunten die van de groep of van een meerderheid van de groep moeten zijn en dat ze altijd door de groep teruggeroepen kunnen worden als hun vertegenwoordiger voor dat moment hen niet bevalt. Wat een verschil met bv. het parlement of de vakbondvertegenwoordiger! Die kies je eens in de zoveel tijd door een hokje rood te maken en daarna heb je niets meer over te zeggen.

het anarchisme heeft dus goed nagedacht over hoe te garanderen dat alle mensen vrij en gelijkwaardig blijven. Nee, wat dat betreft zijn mensen die in de parlementaire demo-



kratie geloven heel wat nafever: die geven hun macht zo-  
maar 4 jaar uit handen en bslissen na 4jaar wat ze gaan  
stemmen aan de hand van een paar stomme televisiedebatjes!

## 2. "Er zijn toch al zoveel politieke partijen, zit daar Alles al niet bij?"

Nee, om de dooie dood niet! Inde eerste plaats organiseren  
anarchisten zich niet in partijen. Daarnaast maar in ver-  
band daarmee vertellen ze een heel ander verhaal. Het  
anarchisme is vóór alles de beweging die stelt dat je zelf  
voor je rechten op moet komen, zelf krities na moet denken  
en zelf moet vechten voor wat je goed vindt. Als je het  
niet doet zal niemand anders het doen.

dit is in tegenspraak met wat partijen doen. Allen  
zeggen ze: stem op ons, dan doen wij het werk voor u.  
Dat liberalen en christendemocraten dat doen is niet zo  
vreemd, die vertellen toch alleen mooie verhalen om na de  
verkiezingen de duimschroeven verder aan te draaien (bv.  
prijsverhogingen, legitimatieplicht, en ver-  
plichte werkstelling voor jonge werkelozen: hoorde je ze  
daarover vóór de verkiezingen?). Van mensen die zich wel  
eens in een moedig uur socialist noemen is het minder goed  
te snappen. Want socialisme wil toch zeggen dat mensen het  
zelf voor het zeggen hebben? Maar ja, de pvda wil ook  
graag het kapitalisme meebesturen, en moet daarom zo glad  
zijn als een paling in een emmer snot. En klein links dan?  
Die schijnen ook al vergeten te zijn dat socialisme bete-  
kent dat mensen zichzelf organiseren tegen bazen en tegen  
bezuinigingen. Die zitten fanatiek te debatteren in hun  
zetels, en snappen maar niet waarom ze daar niet groot mee  
worden.

Het anarchisme vraagt meer van mensen dan af en toe een



hokje rood maken. Zelf niet de baas gaan spelen, en niemand de baas over je laten spelen, dat kom je elke dag weer opnieuw tegen, dat is elke dag een gevecht.

### 3. "Wat zeur je nou, we hebben het nu toch best?"

Ja, de winkels liggen bij ons vol met de mooiste en dure spullen. Konsumeren dat mogen we allemaal lijkt het wel. Als je dat vergelijkt met de Derde Wereld of het Oost Blok, dan zou je toch op je knieën gaan liggen van dankbaarheid. Maar is het wel zo mooi als het lijkt op T.V. en in de etalages? Daar vallen wel wat vraagtekens bij te zetten.

In de eerste plaats blijft er voor zeer veel mensen erg weinig over van het loon of het kleine zelfstandige inkomen als alle rekeningen betaald zijn en de gewone dagelijkse dingen gekocht zijn. Mensen in de bijstand, maar ook veel mensen met een gemiddeld

loon, kunnen echt geen rare sprongen maken. Maar daarvoor moet je als je werkt wel genoeg nemen met een paar vrije uren 's avonds, na je overdag van alles te hebben laten welgevallen, of een slopende ploegendienst doen, of op afroep beschikbaar zijn. Of als je werkeloos bent de bemoeienissen van de sociale dienst of van de buren en de familie slikken. Zo best is het dus niet gesteld, hoewel lang niet iedereen dat zichzelf wil toegeven.

Daarnaast is de welvaart die in de etalages uitgesteld staat niet allemaal onze eigen prestatie. Het wordt zo langzamerhand steeds duidelijker dat voor zeg iedere Nederlander er twee mensen in de Derde Wereld werken en kreperen. Want het is echt niet zo dat er zoveel structurele honger en armoede is in de derde wereld omdat ze daar niet voor zichzelf kunnen zorgen, integendeel,



lieten wij ze maar eens met rust!" Want omdat wij alles al maken en alles goedkoper maken, kunnen ze daar geen industrie opbouwen. En veroordeeld als ze daardoor zijn tot het werk dat overblijft leveren ze ons alleen grondstoffen, landbouwproducten en halffabrikaten tegen veels te lage prijzen en lonen. Wij zijn daardoor relatief rijk en zij, op de elites daar na natuurlijk, godsgruwelijk arm. Kortom: als er van af het begin af aan gelijkwaardigheid was geweest tussen westen en de Derde Wereld, dan was daar nu niet zoveel honger en armoede, en hadden wij na de oorlog niet zo'n welvaartswonder gehad!

En als laatste teken dat het toch niet allemaal zo in orde is, willen we wijzen op de milieu-kwestie. Er wordt weliswaar wel heel veel geproduceerd en geconsumeerd (wat ook wel moet anders stort de kapitalistische economie in elkaar), maar het prijskaartje dat daaraan hangt wordt voor iedereen die zijn ogen open heeft steeds duidelijker. Hele gebieden in ons land zijn niet om aan te zien door de saaie en eentonige bouw, de fabrieken en de snelwegen. Daarnaast sterven en dieren uit en zijn lucht en water vervuild. Toch gebeurt er bijna niks. Dat komt omdat er maar na één doorslaggevend argument geluisterd wordt, winst. Winst is logies gezien niet nodig om een economie draaiend te houden: het is het geld dat aandeelhouders krijgen zonder er een hand voor uit te steken. Toch valt alles stil als er geen winst meer is. Daarom kunnen de mussen dood van het dakgoot vallen, als een schone economie niet kan, zonder de winst van bedrijven aan te tasten (de grootste vervuilers), dan moeten de mussen maar dood vallen. Dat is de praktijk! De kapitalistische machine dendert door tot ze uit mekaar springt.



#### 4. "Er mag dan wel veel scheef zitten, maar je doet er toch niks aan"

Totnogtoe is het voornamelijk gegaan over wat anarchisten niet zint in de huidige samenleving. Van veel fouten en problemen die we noemden zullen velen ook wel overtuigd zijn. Bij het antwoord dat anarchisten geven op de problemen, vechten voor een behulpzame socialistiese samenleving op basis van vrijwilligheid, halen vele mensen hun schouders op. Onbereikbaar, te idealistisch, niet praktisch hoor je veel. Maar moeten we de wereld dan maar laten vervuilen, de derde wereld laten verhongeren en de staatsmacht laten versterken om de volgende bezuinigingen er door te drukken? Anarchisten buigen het hoofd niet snel en zullen wel blijven vechten. Maar dat zouden ze natuurlijk niet doen als het alleen uit plichtsgevoel was. De strijd voor een beschaafdere, mens- en milieu-vriendelijkere wereld heeft zowel op langere als op korte termijn wel degelijk perspectief. Hoe dat zit volgt nu.

Anarchisten hebben hun hoop niet op het parlement gericht. Veel mensen hebben zich de laatste jaren ter neer laten slaan doordat ze dat wel deden. En elke keer besloot het parlement tot verdere bezuinigingen, kruisraketten plaatsen, kerncentrales bouwen, leugenachtige ministers laten zitten etc. etc. Voor anarchisten was dit geen verrassing. In hun ogen is het parlement een praatclub die er toe dient de kapitalistische machine te laten doordraaien. Je mag wel wat anders zeggen, oh ja, je mag hier alles zeggen, maar je krijgt geen poot aan de grond. Daarom moeten de mensen ophouden dingen te vragen van dit parlement en in plaats daarvan op zichzelf vertrouwen, zelf precies die die dingen doen waar ze achterstaan. Want het parlement



en de grote bedrijven lijken wel heel machtig, maar ze zijn dat niet meer zodra mensen zelf het heft in handen nemen. Door bedrijfsbezettingen, stakingen, boykots, blokkades, belastingweigering, dienstweigering en nog veel meer van dit soort middelen, kunnen we een begin maken om zelf het leven te leiden dat we willen, om niet langer bevaderd, bemoederd, bestuurd, beheerst, geadviseerd, gesust, gerustgesteld etc. etc. te worden. Als mensen dat doen, dan hebben ze alleen nog politie en leger om op te bouwen. Maar als verzet echt massaal is doe je daar ook niet zoveel meer mee natuurlijk. Als bv. de 500.000 demonstranten tegen kruisraketten in Den Haag eens de regeringsgebouwen waren gaan bewonen en er niet weg waren gegaan, dan zouden de dingen er nu wel heel anders uit hebben kunnen zien wat betreft de bewapeningswedloop!

Zelf dus de dingen doen waar je achter staat, Die jij kunt verantwoorden tegenover jezelf, solidair zijn met anderen die dat ook proberen, dat is simpelweg de strategie die anarchisten volgen, de manier zoals anarchisten willen leven. Soms haalt dat de krant, bv. als mensen besluiten om de kerncentrale die ze levensgevaarlijk vinden zelf gaan sluiten (Dodewaard gaat dicht). Vaker nog merk je niet veel van anarchistiese activiteiten, dat is nl. wanneer we in ons leven gelijkwaardig met elkaar om te gaan, wat even belangrijk is. Luisteren naar elkaar, voor elkaar en voor jezelf opkomen of de zorg voor een kind niet op één iemand neer laten komen zijn ook voorbeelden van anarchisties bezig zijn. Ook dat kan heel inspirerend zijn, bv. als je ziet dat je ook zonder autoritair zijn, zonder straffen e.d. prima kunt samenleven. Daar uit blijkt al dat anarchisme geen veraf ideaal is, dat wacht op de revolutie ofzo: anarchisme is hier en nu!

Anarchisme is hier en nu!



# WAAR ZIJN ANARCHISTEN VÓÓR ?

Praten en denken over het organiseren van anarchisten veroorzaakt steeds misverstanden en meningsverschillen. Vaak wordt het streven naar organisatie verward met de vestiging van starre structuren die de bewegingsvrijheid van individuen zouden inperken. Een ander vaak gehoord argument tégen is dat een organisatie vanzelf wel ontstaat als daar behoefte aan is. Ik wil hier niet verder op in gaan; iedereen kent de argumenten wel.

We leven in een tijd waarin het individualisme hoogtij viert. Solidariteit is ingeruild voor egocentrisme. De enigen die hiervan echt profiteren zijn de machthebbers: 'verdeel-en-heers' in een nieuw jasje. Het is niet eenvoudig, op een zinnige manier, in verzet te komen en te blijven. Het bankroet van de kleine linkse partijen is volgoende aangetoond, zeker na de afgelopen verkiezingen. Dat dit het lot is van iedereen die zich aanpast aan de normen van de sociaal-democratie zal duidelijk zijn. Echter ook anarchisten staan machteloos, dat bleek ook tijdens de Internationale Anarchistische Bijeenkomst in Appelscha dit jaar. Veel heftige woordenwisselingen, weinig begrip voor elkaar. Er werd gepraat met de messen op tafel. De frustraties van eenieder traden duidelijk aan





het licht. Ik vond het een schokkende ervaring.

Kortom, de situatie in nederland is weinig hoopvol. Het verzet is bijzonder versplinterd en weinig krachtadig; in anarchistiese bladen als de vrije en de raaf beginnen nu ook artikelen te verschijnen waarin de scheiding van geesten tussen communisten, autonomen en anarchisten aan het licht wordt gebracht.

Een positieve ontwikkeling echter is dat naar aanleiding van de gesprekken over organisatie tijdens de laatste Internationale anarchisten bijeenkomst (IAB), een groep mensen zich is gaan inzetten voor een landelijk platform van anarchisten. Dit platform, ondertussen bekend als het 'landelijk anarchisties overleg', funktioneert sinds juni. Om alle misverstanden te voorkomen: het lao is geen verkapte organisatie. Je moet de naam niet meer dan letterlijk nemen. Het overleg is een platform waar anarchisten elkaar kunnen ontmoeten.

Voordat we toe zijn aan landelijke samenwerking, een landelijke organisatie, zullen wij anarchisten elkaar eerst beter moeten leren kennen. De kommunikatie onderlang dient verbeterd te worden zodat we elkaars standpunten wat beter leren begrijpen. Het lao kan hier een funktie vervullen. Zoals deze kommunikatie geen doel op zich is, maar een middel om tot landelijk samenwerking te komen, zo is ook een anarchistiese organisatie geen doel op zich maar een middel - een noodzakelijke werkwijze om tot een krachtige anarchistiese beweging in nederland te komen. Anarchisten zouden een vuist moeten kunnen maken, om de mensen een perspektief, een alternatief te laten zien.

Behalve dat alleen door een grote, of representatieve, opkomst dit lao goed kan funktioneren, vind ik ook dat anarchisten tenminste de moeite kunnen nemen om met andere



anarchisten te overleggen.

Je bent dus van harte welkom elke derde zaterdag van de maand om 12.00 u in 't AKU voorstr. 71 Utrecht. Over de praktische ontwikkelingen binnen het lao kun je lezen in de notulen.

Met kameraadschappelijke groet,      Hans

---

## **HET LANDELIJK ANARCHISTIES OVERLEG**

Eén van de centrale onderwerpen op de, in mei '86 gehouden, internationale anarchistiese bijeenkomst was het thema 'samenwerking'. Talloze tegenparlementaire groepjes en individuen zijn immers actief op allerlei terreinen terwijl van onderling kontakt en samenwerking niet of nauwelijks sprake is. Zelfs op stedelijk nivo zijn allerlei kringen en groepjes actief die van elkaars bestaan niet ééns op de hoogte zijn. Ik zelf kwam in Appelscha stadgenoten tegen die ik helemaal niet kende. Ook op landelijk nivo kan er tussen de verschillende, plaatselijke anarchistiese groepjes veel beter samengewerkt worden.

Vanuit deze ideeën is na de IAB, het LAO ontstaan. Het LAO is, de naam zegt het al, een landelijk overleg of platform voor anarchistiese mensen, die iedere derde zaterdag van de maand bijeenkomen met het doel onderling kontakt en samenwerking te verbeteren. Het is iedere maand een bont gezelschap, daar in Utrecht op de LAO-bijeenkomsten. Ouderen en jongeren; mannen en vrouwen; mensen uit steden en uit kleinere plaatsen. De meeste mensen zijn met allerlei activiteiten actief bezig in plaatselijke of regionale anarchistiese groepen. Het LAO wordt in eerste



instantie dan ook benut voor het uitwisselen van informatie over allerlei akties, aktiviteiten en plannen daar toe.

Ook wordt het LAO benut als diskussieplatform, bv over de vraag 'wat is anarchisme?'. Dan blijkt dat er binnen het LAO heel verschillend gedacht wordt. Sommigen zien het anarchisme als een sociale ideologie met een aantal idealen als vrijheid en gelijkwaardigheid, waarbij het anarchisme kritiek uitoefent op autoriteit, onderdrukking en hiërarchie. Anderen zien het anarchisme meer als een individualisme dat vooral in het eigen leven, prakties tot uitdrukking moet komen. Bewust en krities proberen te leven is daarbij van belang.

Deze verscheidenheid in denken en opvattingen van mensen die aan het LAO deelnemen, vind je ook terug in de discussie over 'macht en geweld'. Sommige anarchisten zijn geweldloos en verwerpen iedere vorm van geweld omdat het vreemd is aan het ideaal van anarchisten, een vrije samenleving met vrije individuen. Andere, meer autonome anarchisten aanvaarden en rechtvaardigen wel het gebruik van geweld, maar dan moet meteen bezegd worden dat het slechts om bepaalde vormen van geweld gaat. Een zeker geweldsgebruik is, volgens deze anarchisten, onvermijdelijk omdat we in een staat leven die zelf ontstaan en gefundeerd is op geweld. Misschien is geweld niet altijd te vermijden, een anarchistiese maatschappij kan er natuurlijk niet mee bereikt worden. Wat kunnen we als anarchisten doen in een staat die steeds meer te zeggen krijgt, in een schijn democratie waar het niet uitmaakt wat mensen zonder macht willen of wensen, in een maatschappij waar kleine toplagen ten koste van grote groepen mensen leven?

De mensen die aan het LAO deelnemen denken ook daar verschillend over. Gemeenschappelijk is toch wel de opvatting dat lokale, anarchistiese groepen een eerste voorwaarde



zijn, wil er iets veranderen. Tussen anarchistiese mensen wordt te weinig samengewerkt en ook het kontakt tussen groepjes bestaat niet of nauwelijks. Dergelijke lokale groepen zouden zich actief op moeten stellen en kunnen voortdurend een bron van verzet tegen de bestaande maatschappij vormen. Maar zulke groepen zouden ook een begin kunnen maken met de opbouw van een vrije samenleving in hun eigen kringen met een andere, meer anarchistiese manier van leven, werken en wonen, gebaseerd op direkte actie van mensen zelf.

Natuurlijk zou het mooi zijn, als op die manier uiteindelijk een brede, krachtige anarchistiese beweging ontstaat. Voorlopig is daar echter geen sprake van en de mensen die aan het LAO deelnemen maken zich wat dat betreft dan ook geen illusies. Vandaar dat binnen het LAO ook de nadruk ligt op het ontplooiën van allerlei activiteiten, waardoor hopelijk meer mensen in aanraking komen met het anarchisme en anarchistiese ideeën.

Zo is er een karavaangroep die steun wil verlenen aan plaatselijke anarchistiese initiatieven zoals bv. een manifestatie. Ook op niet anarchistiese manifestaties wil deze groep aanwezig zijn. Tevens wil de groep in het onderwijs lessen over anarchisme gaan verzorgen. Verder is er een groep die maandelijks een anarchistiese muurkrant wil maken die door heel nederland verspreid gaat worden. Zowiso is er binnen het LAO een groepje mensen actief dat anarchistiese teksten schrijft. In het anarchistiese blad 'De RAAF' heeft het LAO een eigen bijlage. Ook zijn een aantal mensen bezig met het organiseren van een nieuwe internationale bijeenkomst die in de periode van 10 tot 14 september '87 moet gaan plaatsvinden. Daarnaast bestaan er plannen voor andere manifestaties en activiteiten.



Helaas zijn er te weinig mensen binnen het LAO aktief om alle plannen te kunnen realiseren, maar dat kan veranderen als jij bv mee zou willen doen. Alleen door praktische samenwerking en onderlinge steun kunnen we een tegenkracht opbouwen. Van onderop en niets anders!

Arie

---

## ANARCHISTIESE ADRESSEN

### anarchistische bladen

- De RAAF

Postbus 51217

1007 EE Amsterdam

"anarchisties stencil stapel werk"

maandblad van en voor de anarchistiese beweging

- De Vrije

Postbus 5412

1007 AK Amsterdam

anarchisties maandblad met veel achtergrondartikelen

- De AS

Postbus 43

2750 AA Moerkapelle

theoreties anarchisties blad dat 4 keer per jaar verschijnt

- Recht voor Allen, van onderop

Postbus 37

8426 ZM Appelscha

blad van het Noordelijk Gewest van Vrije Socialisten



- Recht voor allen

Postbus 48

8430 AA Oosterwolde

anarchisties blad uit het noorden dat 5 keer per jaar  
verschijnt

- De Nieuwe Koekrand

Albert Cuypstraat 100

1072 CX Amsterdam

anarchisties kultuurblad dat 6 keer per jaar verschijnt

#### anarchistische groepen en/of kontaktadressen

De Randstad Afdeling Anarchistische Federatie (RAAF)

heeft kontaktadressen in de volgende plaatsen:

- Alphen aan de Rijn	Oranjestraat 21
Amsterdam	Postbus 51217
Beverwijk	Postbus 393
Den Haag	Postbus 61523
Dordrecht	C. de Wittstraat 98
Gorinchem	Schrijnwerkerstraat 6
Middelburg	Postbus 139
Rotterdam	Hudsonstraat 41c
Utrecht	Postbus 411
Zaanstad/ Koog a/d Zaan	Kieftstraat 12

Het sekretariaat is in Den Haag

Daarnaast zijn er groepen in:

- Aardenburg:-Zwart en Rood

Postbus 57

- Amsterdam :-Anarchisties Studenten Overleg

Postbus 55581

-Spuigroep

- Postbus 51217



- Appelscha : -Noordelijk Gewest van Vrije Socialisten  
Postbus 37  
Tevens kontaktadres voor het kampeerter-  
rein 'Tot Vrijheidsbezinning'.
  - Beverwijk : -Aktie Overleg IJmond  
Postbus 393
  - Dordrecht : -Zwarte Zaag  
C. de Wittstraat 98
  - Nijmegen : -A-Politeia (AKKU)  
Thomas van Aquinostraat 2  
-Vrije Groep Nijmegen  
Oude Groenewoudseweg 176
  - Oosterwolde : -Vrije Groep Oosterwolde  
Postbus 48
  - Roermond : -Organisatie van Roermondse Anarchisten  
(ORA)  
Postbus 2569
  - Rotterdam : -Anarchisties Federatie Rotterdam  
Postbus 3420
  - Sittard : -Rampenplan  
Putstraat 22
  - Tilburg : -Anarchisties Initiatief Tilburg  
Baarshof 14
  - Utrecht : -Anarchisten in Utrecht Werkzaam (AUW)  
Postbus 411
  - Maastricht : -Jos van Golde  
Postbus 2109
  - Middelburg : -Direkte Democratie  
Postbus 139
- overige anarchistiese adressen
- Anti-Militaristies Buro (AMB)  
Pontanusstraat 20-22  
Nijmegen



- Fonds Internationale Solidariteit (FIS)  
Postbus 1149  
Amsterdam  
Nationaal en internationaal steunfonds voor slachtoffers van repressie.
  
- Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis  
Kabelweg 51  
Amsterdam  
Hier bevindt zich een zeer grote archiefafdeling m.b.t. het anarchisme.
  
- Onafhankelijk Verbond van Bedrijfsorganisaties (OVIB)  
Mathenesserlaan 385  
Rotterdam  
Kleine vakbeweging met een zekere anarcho-syndikalistiese inslag.
  
- Pamflet  
Postbus 1402  
Den Bosch  
Anarchistische uitgeverij
  
- Vrije Gedachte  
Postbus 1087  
Rotterdam  
Vrijdenkersvereniging
  
- Zwarte Bibliotheek  
Postbus 5300  
Haarlem  
Deze verspreidt anarchistiese publikaties.









- 8 DEC. 1986






# **arbeiders/sters — zelfbestuur**



Het is nog steeds zo dat een elite over het geld — kapitaal en kapitaalgoederen (fabrieksgebouwen, machines, voertuigen, enz.) beschikt. Eigenlijk zou het geldkapitaal en de kapitaalgoederen beheerd  moeten worden door de mensen die er mee werken. Arbeiders/sterszelfbestuur zou je de meest democratische vorm van bestuur in een bedrijf kunnen noemen. Zo zou iedereen mee kunnen beslissen over de produktie, de inkoop en de sociale voorwaarden waaronder gewerkt dient te worden. Alle vormen van organisatie zouden daarom door de basis gevoed en gecontroleerd moeten worden. De basisorganen die meestal nodig zijn, zijn bedrijfsraden. De bedrijfsraden van één sector van de industrie kunnen samen nieuwe syndicaten van  die sector vormen. Ze kunnen horizontaal en vertikaal, federatief georganiseerd zijn in overkoepelende raden, die planning en koördinatie van produktie en distributie verzorgen. De zeggingsmacht over interne zaken blijft in ieder geval bij de



bedrijfsraad, dus bij de arbeiders/sters zelf.   
Vijftig jaar geleden werd in Spanje, tijdens de sociale revolutie, arbeiders/sterszelfbestuur op grote schaal in praktijk gebracht. Hoe kon het ook anders. De C.N.T., een anarchistiese vakbond, had meer dan twee miljoen leden om dit te verwezenlijken. De invoering van zelfbestuur was dan ook de basis om te komen tot een anarchistiese samenleving. Was zelfbestuur een succes, het ging ten onder door het fascisme van Franco. Willen ook wij komen tot zelfbestuur dan moeten we ons strijdbaar opstellen. Daarom:

---

***organiseer in bedrijf  
en/of radicale  
vak bond!***